Ч. 82 (12.418). Львів, неділя 13. квітня 1930. Роскіowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Перед присудом...

Львів, 11. квітня 1930.

II.

Зі зізнань обвинувачених у харківському процесі виходить, що „Спілка Визволення України" була українською національною організацією, яка мала за завдання передовсім берегти українські національні цінности перед затратою в інтернаціоналістичних експериментах комуністів на всіх ділянках життя.

Комуністи виповіли війну всій українській національній традиції, взялися за викривлювання історії українського народу, викидаючи або перевертаючи догори дном весь її зміст для своїх потреб; комуністи виповіли безоглядну війну релігії, зокремаж автокефальній українській церкві, щоби знищити всяку християнську мораль у народі та зруйнувати все те, що могло вязати українську церкву з національною традицією; комуністи накинули для всякої мистецької, зокремаж літературної творчости такі вузькі рямки і створили такі важкі обставини, що вона не тільки не могла й не може свобідно проявлятись, але що гірше: вона мусить нагинатись до комунізму, бити йому поклони за ціну самого тільки права на незавидне животіння; комуністи змонополізували всі громадсько-політичні справи виключно в своїх руках і наложили в політичному відношенні кайдани на громадську совість, на соціяльно-політичні погляди всіх некомуністів, а в тім числі і на погляди найкультурніших та найбільше громадських людей. Словом, комуністи скували й заморозили своєю диктатурою всі некомуністичні світогляди.

З усім тим не погоджувались члени „Спілки Визволення України" і всьому тому противставились, використовуючи при цьому перш за все усі леґальні можливости нової радянської дійсности та застановляючись теоретично і то тільки теоретично над можливими засобами унезалежнення України від московської комуністичної диктатури при сприятливій для цього внутрішній конюнктурі. Вони бажали незалежної національної держави, в якій держава стоялаб понад партіями, а нація понад клясами. У „Спілці Української Молоді" розважали теоретично також справи індивідуального терору, його доцільности чи недоцільности при здійснюванні програми національного визволення, але ніякої терористичної акції не вели.

І коли в таких західньоевропейських конституційних державах як Франція, Німеччина, Чехословаччина комуністи зовсім леґально організуються і цілком явно пропагують гасла соціяльної революції та державного перевороту в своїх органах преси, що теж появляються леґально, коли видають сотки аґітаційних брошур та летючок, то їх не судять за те, якщо вони до цього тільки теоретично змагають. Натомісць судять їх законно тоді, коли вони свою теорію переводять у життя при допомозі актів масового чи індивідуального насильства, організації масових вуличних рухів і т. п. Під комуністичною диктатурою судять і вимагають кари смерти за те, що обвинувачені важилися бажати здійснення своєї програми та мали сміливість обговорювати ці справи теоретично, бо ніяких актів насильства не тільки не допустились, але навіть своїх поглядів чи програми не були всилі поширювати так, як роблять це комуністи в Німеччині чи Франції.

Хід процесу виявив, що комуністсичні прокуратори й судді послугувалися на ньому фальшованими листами й документами, які мали на ціли доказати звязки обвинувачених з еміґрацією. Фальшували ці листи аґенти ДПУ, та уживали всіх засобів на те, щоби вони попали в свій час до адресатів. Про такі фальшування листів, а навіть видумування політичних нарад еміґрантів за кордоном доказують наглядно публіковані на сторінках „Діла" листи пп. Д. Дорошенка, Чикаленка, Мазепи й Лотоцького. З них видно, що чекісти підготовляли матеріяли до процесу вже від 1926 р. Коли так, то не тільки не виключене, але зовсім правдоподібне те, що до „Спілки Визволення України" входили аґенти ДПУ, які не тільки впливали, але й нормували працю та еволюцію думок у поодиноких членів „Спілки".

Відповідним заходам комуністичної чеки треба завдячувати й ту незрозумілу тактику обвинувачених, яка наказує їм у подробицях описувати діяльність „СВУ" і ґідно признаватись до всього перед харківським судом, а рівночасно при кінці зізнань на запит: „які ваші теперішні політичні погляди?" — відповідати: „В часі побуту у вязниці я богато передумав і т. д. — і прийшов до переконання, що я помилявся"... І т. п.

Все те криє в собі елементи якоїсь містерії. Для богатьох людей воно незрозуміле і в найвищій мірі загадочне. Ніхто не зглибить та не збагне тепер тайн комуністичного слідства, так само як таємниці комуністичної „юстиції" у цьому процесі.

Та час, що лікує богато ран, приносить з правила і розвязки усяких загадок життя. Зокремаж дуже богато виявив він уже з того, що було колись секретом комуністів. Він виявить і правдиве тло та правдиві цілі цього процесу, жертвою якого може впасти життя 45 провідних діячів українського народу.

Праця в парляменті.

Рефлексії з приводу зачинення сесії про ролю українського парляментарного представництва.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 8. квітня 1930.

УНДО було мабуть єдиною партією у Польщі, яка при ост. сойм. виборах не обіцювала виборцям жадних матеріяльних користей. Нині, після двох літ істнування цього сойму, коли ні одна партія в Польщі не виконала своїх обіцянок, які щедрою рукою перед виборцями розсипувала і коли тому всі ті партії у більшій або меншій мірі втратили довіря в населення, видно найкраще, якою правильною була ця тактика, що оперувала гаслами тверезости, скромности, скептицизму й самопосвяти, — гаслами далебі непривабливими і непопулярними. Однак метода не обіцювати золотих гір, а перестерігати перед розчаруваннями, не була холодно вигаданою виборчою тактикою, лише явним і славним ставленням справи, найтісніше звязаної із шляхами національної політики парляментарного представництва українських земель у Польщі.

А проте, коли дехто в нашому громадянстві може волів би бачити українське парляментарне представництво в чужонаціональних державах у ролі лише протестантів і лише демонстрантів, то таке бажання скермоване під фальшивою адресою: бо воно перечить 1) основним принципам парляментарної боротьби і 2) ідеольоґічним підставам партії, яка не є революційною, себто не вживає і не признає революційних методів. Льоґічно: коли ми рішилися взяти участь у виборах і боротися за власне парляментарне представництво; коли вибрані посли й сенатори ввійшли до польського сойму та сенату й рішили користати в усіх формальних прав, які їм належали з титулу їх мандатів і чисельности, то вони мусіли стати на шлях безупинних і впертих зусиль добути ті полекші для своїх виборців, які у польському парляменті булоб можливо добути. Отже брак якихнебудь обіцянок на матеріяльні здобутки на парляментарній арені та перестороги перед розчаруванням зайвих надій, не були зовсім тотожні з заявою, що діяльність українських парляментаріїв має обмежитися виключно до популяризування й актуалізації української проблеми в широкому світі, до використовування соймової трибуни для інформаційно-пропаґандивних цілей, до використовування посольських мандатів для жвавішої організаційної розбудови краю. Доля так схотіла, що українське парляментарне представництво в Польщі є нині єдиним безспірно умандатованим, безспірно леґальним українським представництвом взагалі, і силою того факту воно мусить витрачати чимало енерґії та засобів на справи, якими в інших умовах міг би і повинен би занятись інший український громадсько-політичний орган. Однак з цього не виходить, аби були занедбувані всякі пекучі, випливаючі з життя й обставин болячки поодиноких галицько-волинських земель. Зрештою, слава ти Господа, вдалося уже галицькій політиці перескочити заворожене коло, яке здалека тримало її від політики української, і сьогодні вже надто глибоко вкорінена свідомість, що від долі українських осередніх земель над Дніпром залежить і доля земель галицько-волинських, аби галицькі політики могли щонебудь ділати проти інтересів всеукраїнських. Отже і цей момент не тільки не перешкоджає заступництву й обороні, так мовити, льокальних галицько-волинських справ, лише створює єдино правильний критерій для оцінки про більшу чи меншу вагу кожної поодинокої справи, яку треба боронити і за яку треба боротися. Перестороги перед оманою надій на польський сойм, були подиктовані знанням польського середовища, психіки польського громадянства, та передчуттям усіх інших шалених перепон, які прийдеться поборювати на парляментарному терені.

Вся тактика парляментарної репрезентації, це шляхи важкого але доцільного усування перепон. Ясна річ, що на цих шляхах нераз слідні помилкові кроки. Не бракло їх також в останній

сесії. Однак вони безумовно бліднули на тлі загальної тактики, яка була правильна — та сама, що й раньше — та яка і цим разом відзначалася таким характеристичними рисами, як безумовно високий рівень виступів поодиноких послів і сенаторів на комісіях і пленумі сойму та сенату та спеціялізація деяких послів у поодиноких ділянках парляментарної праці. Конкретно: посол Блажкевич ясною структурою кожної висловленої думки, річевістю, негайним схоплюванням правничих „крючків", — став відомою фіґурою на конституційній комісії; пос. Целевич виробляє собі марку фахового знавця самоуправних справ; посол Луцький здобуває фірму першорядного фахівця аграрних справ; сенатор Децикевич — першорядного знавця адміністраційних справ; сен. Галущинський — справжнього поважного освітнього діяча з великим красномовним талантом. І праця одиниць підіймає в очах чужинців авторитет цілого клюбу. В останній сесії цей авторитет безумовно зріс. Угрунтовується погляд про поважний характер клюбу під оглядом інтелектуальним.

— Усього цього, — скажете, — мало. Все це багатьох наших земляків не вдоволить. Дехто в них може хотів би бачити „конкретні" наслідки парляментарної праці у формі „конкретних" здобутків. Дехто, не бачивши їх, готов може пропонувати інші методи праці, інші напрямні цілої національної політики. Їм треба відповіди: політика не робиться з голинником в руці, а політики не роблять люди — хворі на серце і нерви.

І. Кедрин.

Заворушення біля Тирасполя

Румунська преса повідомляє з Бендер, що в околицях Тирасполя на Радянській Україні була за днях боротьба між населенням і червоною армією, яка давила заворушення при помочі скорострілів. Багато осіб згинуло і було поранених, а частина збунтованих мешканців Тирасполя втікла з міста в ліси, де злучилася з повстанцями.

Ситуація в Туреччині.

З Атен подають, що турецький уряд почав нову акцію усування греків і вірмен з державних становищ, не виключаючи навіть прогнання чужоземців за кордони. Туреччина переживає велику економічну кризу і населення стогне під тягарем податків. Уряд веде пропаґанду про конечність ощадности і боротьбу проти чужинецьких виробів, через що митні оплати збільшено на 30 проц. Населення вірне магометанізмові і старим традиціям, щораз більше невдоволене із реформ Кемаля Паші.

Із д-ра Річинського знято клятву.

Канцелярія Синоду православної церкви в Польщі оголосила комунікат про знесення церковної клятви, киненої тим Синодом 15. квітня 1929 р. на д-ра Арсенія Річинського, лікаря у Володимирі Вол. Сталось це на основі постанови Синоду з дня 22. березня, який радив над просьбою д-ра Річинського в цій справі. У комунікаті сказано, що клятву знято між іншим з тої причини, що теперішня доба вимагає якнайбільшої єдности православних елементів і стабілізації відносин у православній церкві.

Як відомо, д-р Річинський є чільним національним українським діячем та великим прихильником демократизації й українізації православної церкви і з цеї причини виступав різко проти російської православної єрархії та проти митрополита Діонізія. На нього кинено клятву, що очевидно спаралізувала була дещо його активність у церковній роботі. Можна надіятись, що тепер, коли клятву знято, д-р Річинський проявить свою активність наново для добра української православної церкви і нашого народу.

Апеляційна розправа Уліца.

В дні 9. ц. м. почалася в Катовицях апеляційна розправа проти Оттона Уліца, керманича „Фольксбунду", обвинуваченого в уділюванні помочі до втечі перед польським військом якомусь Вікт. Бялусі. Як відомо, Уліц у першій інстанції був засуджений на 5 місяців вязниці, від чого зробив відклик.

На теперішній розправі відчитано вирок І. інстанції, а потім один з членів трибуналу зреферував апеляційну жалобу. Після того Уліц заявив, як і на першій розправі, що до ніякої вини не почувається і ніякої посвідки для Бялухи не підписував.

З черги приступлено до переслухування свідків, а потім знавців і графольоґів, у тому числі й відомого проф. Бішофа з Льозанни, який заявив, що на основі фотографії, яка подає відбитку підпису Уліца на документі Бялухи, він не в силі сказати, чи той підпис автентичний, чи фальшивий.

В Катовицях замітне заінтересування цим процесом. Його ходові прислухується м. іншим аглійський посол Мальон, що був перед кількома днями у Львові.

З приводу процесу в Харкові.

II. Доба глухої ненависти і сліпої мести.

Під кличем „усе для революції" більшовики, як виконавці влади, стали розуміти інтереси революції, як інтереси своєї партії, а виконавці влади на місцях стали дуже часто вважати партійні інтереси інтересами особистими. І так інтереси держави і злучених в ній народів стали в дійсности настільки інтересами виконавців влади, наскільки ці інтереси покривалися з вузьким інтересом партії, нечисленної горстки керманичів усього життя. А в усьому тому видці можуть ствердити лиш одну велику неувагу презирства до людського життя мас.

Як не дивно, а все таки передреволюційні часи навіть в особах тих, для кого народ був худобою (биллям), — не знали такого презирства до людини, як його тепер проявляють заклычники до всесвітньої революції „в імя трудящих". І коли передвоєнна державна влада — хоча в імя лукавих кличів добропорядку — всеж таки дбала за примусових учасників „добровільного союзу" народів, то сучасна влада ясно заявляє про необхідність дбати за інтереси вибранців кляси на кошт усієї маси, цілого загалу.

Такто змінилися ролі: перед революцією було сто тисяч у підпіллі для боротьби за кращі умовини політично-національного життя, а після завершення більшовицької революції опинилися стосорок міліонів у підпіллі. І коли сто тисяч мозків передреволюційної доби відважилися почати революцію, то стосорок міліонів і не думають за революцію, коли не стало в них провідних умів з незалежною чистою совістю. Так, передвоєнні столиці Росії берегли в свому нідрі враз із революційним підпіллям і творчий мозок і чутке серце всіх поневолених. Про діячів двох віків революційного підпілля і революції 1917-8 рр. можна з повною щирістю і спокійною совістю сказати те, що читається на скромних написах гранітних квадрів памятника борцям великої російської революції на Марсовому Полі колишнього Петрограду: „Проти богацтва, власти і знання для горстки — Ви війну повели і з честю впали за те, щоб богацтво, влада і знання стали жеребом спільним".

Сьогодні все те дочиста змінилося: богацтва нема, а самовластя скрізь, скільки завгодно, а потрібного людині знання таки нема в неї. А війна ведеться вже 12-ий рік із усім життям, та нечесть неправду кладе за основи життя. Настало насильство, якого не було не то перед трьома роками та за лихоліття военного комунізму, але й узагалі такого не було в історії...

І як воно не дивно, ті, що постійно руйну-

о. М. Р. ЦУРКОВСЬКИЙ.

Пластуни -- нова молодь.

(Докінчення.)

Дисципліна в таборі. — Праця й розривка.

Маєстатично виглядає ця гора із камінним обеліском у честь кардинала Сембратовича.

У підніжжа гори пливе Лімниця, яка в цьому місці розгалужується і творить острів. Із одної сторони острову двоповерхова пластова домівка, з другої церковця; посередині майдан, де високо на ялиці має жовто-блакитний прапор і прапор новиків.

Не стямишся, як мимоволі нависне сльоза в твоїм оці: невжеж ти на Січ загостив?... Через Лімницю веде кладка, на ній поважно ходить молодий новик. Коли я приїхав вартувала тут новичка, може 10-літня дитина; заприміти́ла вже мене. Це сторожа, якої обовязком стежити, щоби хто непокликаний не дістався до табору. Палицю кладе на поперек поруча кладки, — загороджує тобі дорогу. Мусиш виле́ґітимуватися, за чим до табору ти прийшов.

— Хочу відвідати сина-новика.

Вартовик свище, надходить дижурний і цей каже впустити. Віддають тобі почесть, палиця йде вдолину, переходиш і ти вже в таборі.

Новики розміщені так: на партері новики, на І-ому поверсі в кімнатках новички, приїзжі гості на ІІ-ому поверсі, а крім того новики розміщені ще в другому будинку в так званих лазничках.

Ціле життя в таборі ведене на військовий лад, з метою вщіпити в новиків точність і обовязковість...

Щоб простежити, як живе табор, я вже в 5. год. ранку вийшов на гору, проти табору, на гляжу, звідки весь табор наче на долоні.

В 6-ій год. чути таборовий годинник. Нагадує він монастирський лад із середньовічча України. До галузя на дереві, прикріплені дві залізничі шини, одна з них довша, друга коротша.

Молотком бє у них новик; малий ще, не може досягнути, підскакує. Чотири рази бє в довшу шину, шість разів у коротшу.

„Вибила" шеста. Чути голос свиставки, а із ним по кімнатах гамір. Це новики встають, а скоро мусять зібратися, бо гаятись годі. За хвилину все біжить над Лімницю, щоб обмитись по пояс, по козацьки.

Опісля зокрема новички й новики відбувають руханку. Яких там вправ нема?! І бігцем і ріжні звороти, і співи до такту, аж старий ліс дивується бадьорости і завзятости тих, що „в безділлі змарніти не хотять".

На короткий часочок усе товариство розходиться по кімнатах, щоб за хвилину знов зійтися на молитву. Перший приходить обозний і всіх свиставкою кличе. Тричі приходило „товариство", але все спізнялось, і тричі завертав усіх обозний, аж не злетілись без крику і зі зрозумінням ваги моменту.

Лунає команда: „Позір"! Падуть слова молитви. І знов команда: „Позір"!

Всіх очі піднесені в гору в сторону прапора, який через ніч схований у домівці. Настає така тиша, що чути як бється наше серце і шумить Лімниця. Лунає національний гимн.

В год. 8. ідуть всі до харчівні на снідання, в год. 11. друге снідання, в 1-ій год. обід, в 4-ій підвечірок, в 7-ій вечера. Хоча оплата (60—85 зол.) невеличка, харч здоровий і достатній. В год. 11-ій усі старші здають справоздання. Найбільшою карою є, коли який із новиків мусить „ставати до звіту", себто коли когось дижурний прилюдно картає.

Після звіту вся братія з ідунками суне до харчівні. Там стоять для „товариства" три довгі столи, а один стіл для управи табору і гостей, старшинський. Весела картина, як усе гусаком шнурує до віконця у кухні з ідунками, до „бубна по фас". Насамперед зупа: всі цікаві, „що то дальше буде".

„Ковбаса!" — крикнув перший, що дістав.

Що за радість і втіха! Опісля леґуміна.

По обіді одногодинна перерва — відпочинок; — опісля забава, дівчата бавляться у свому гурті, хлопці у свому.

Над Лімницею ходить один новик — цеж його день; — в одній руці баняк, у другій соломяний віхоть. Мачає віхоть раз-у-раз у піску і тре ним баняк, так, що аж піт з личка спли...а.

Підходжу ближче, — пізнаю в ньому свого сина.

— Ходи Ромчику, підемо на прохід — кажу — о. командант позволив.

— Ні, татку, не можу, я не просив нікого, щоби заступив мене, а я нині маю службу в кухні і начиння по обіді до ладу привести маю.

Щасливий той, що другого ласки в житті не потрібує, що сам зробити все потрафить! У таборі, кожний свою роботу робить сам: чи долівку замітає, чи баняки шурує, чи картопельку обирає, все робить так, як їсть, співає, чи бавиться.

Та ось оподалік на мандоліні дижурний грає, під дубом довкола нього зібрався гурток новиків. Хтось пісню затягнув, і всі вже співають, а деякі й гуляють.

„У Таборі на Соколі, там пригода стала, що Котови пластунови ковбаса пропала..."

Щезає ріжниця між батьками й дітьми, селянськими й священичими, між дітьми робітників, адвокатів і лікарів; усі почувають себе дітьми одної великої матері.

А близенько Лімниця пливе, у ній знов купаються; ось двох чи трьох пливе на грубій бальці, а осьде у старих нецьках пливе собі підспівуючи малий новик і у воді хляпається. Цей, як пояснює командант табору, із води майже не виходить, бо дома над самою водою мешкає.

Серед співу, гамору і забави минає день, надходить час вечері; таборовий годинник „бє" сьому; до харчівні все з ідунками манджає по „фас".

Вечера. Каша, що солониною добре „перейшла" і квасне молоко; в харчівні душно. Тому на дворі, під хатою, чи таки на землі, — де попало — розложилося товариство, щоб повечеряти.

По вечері лишається ще хвилина.

На даний знак обозного, знова усе сходиться на майдані під пластовим прапором на молитву.

Після молитви всі розходяться по своїх домівках і за хвилину засипають здоровим сном. Чути тільки Лімниці шум, шелест дерев у лісі і відгомін рівномірних кроків „варти". А на небі новик сходить і всміхається до своїх одноіменників.

Сидиш і мрієш. Розумієш, чому наші новики, навіть пісню зложили:

Підлюта — незабуте. Осмолода — осолода.

ють увесь „немарксівський“ і „неленінський“ світогляд — самі залюбки вселяють у всіх справжніх немарксистів і неленінців, себто в людей, що вміють і хотять самостійно думати і по свому промощувати правді путі, певне недовіря до фанатизму й утопійности „нового світогляду“. Та що властиво в ньому нового? Волі одиниці як не було, так і нема; матеріяльних благ не передбачиться і за пять пятирічок двох поколінь там, де їх по правді було подостатком за всіх пять тисяч літ, які знаємо — скрізь, де тільки жила вольна людина. Споміж людей щезли рештки щирости і правдивости, бо в кожній людині сидить тепер голодний звір, що кинеться на тебе...

Кличі великої французької революції, і 1848 р., і російської революції 1917 р. — всі вони виявилися по ідеольогії більшовиків-комуністів негідною трухою, яку вони з запалом розвівають на всі чотири сторони світа. Мало того: брехнею має бути й усе те, що доброго звучало в запальних словах провідника жовтневої революції — Леніна. І свободи людині нема, щоби заробити на хліб; ні волі навіть совісти і переконання нема; і права на самовизначення нема. — Є тільки війна, війна, війна.

І ось створене і здобуте з таким трудом право на пошанівок нації, що виявилося було в т. зв. українізації 1925—1928 р., розвіялося мрякою у слід за новою економічною політикою. Щезла з лиця України і її народня церква, що запалювала в серцях тисячів тисяч вогонь діяльної любови і національної свідомости. І ще трохи — а погаснуть в душі людей всі іскорки віри в будуччину мира й любови. З пожарища нездійснених ідей революції спалахне полумя ненависти до всіх учасників і носіїв її. Всі дійсні національні здобутки революції, що поширювали симпатії до неї у світі далеко поза границями нових пореволюційних національних територій — мають померкнути! Йде доба глухої ненависти і сліпої мести...

Так, бо нову ідеольогію „осущеного братерства“, „дійсної спільноти“, гарячої щирої „любови“ поміж „усіми“ людьми насаджують війною, жорстокою і безоглядною війною... з людиною.

За прегарними словами права на самовизначення, українізації, національної свободи — криється у висліді пустота самообману й обману, одна велика, та хоч би й невелика, а все таки: брехня!

Д-р Іл. Свєнціцький.

Процес „Спілки Визволення України“.

Радіозвідомлення з дня 9. IV. ц. р.

Дня 9. IV. пополудні промовляв прокуратор. (Здається Якимишин.) Він родом з Галичини, з Тернопільщини. Прокуратор поділив усіх обвинувачених на 3 групи: перша група це шкільна (Дурдуківський, Заліський і т. д.); друга група це автокефалісти (Чехівський і товариші); третя група це кооператори.

Прокуратор читав цілі виривки із акту обвинувачення і з протоколів слідства в ДПУ та зі судових зізнань обвинувачених і свідків, доказуючи цими уривками вину всіх обвинувачених та велику шкідливість для радянського союзу в діяльности СВУ.

Тенденцією промови прокуратора було доказати, що СВУ не була організацією тільки для культурної праці і консолідації сил, але для повалення радянської влади і боротьби з комунізмом і то боротьби, якаб не зважала на засоби і не перебирала в них.

Прокуратор домагався якнайгострішої кари для обвинувачених, але дальшої частини промови не вдалося в радіо почути, так, що тільки почулось слова прокуратора, в яких він домагається, щоби обвинуваченого Моргуласа засудити „на безтермінове позбавлення волі“, цебто на досмертну вязницю чи заслання.

Доповнення до зізнань обвинувачених СВУ.

Тому, що у львівських радіях не можна було переловити зізнань всіх обвинувачених членів СВУ і подати їх нашим читачам, ми доповняємо сьогодні ці звідомлення відомостями ю інших джерел. Вони, хоч спізнені, але як характеристичні кидають ярке світло на діяльність СВУ та на відносини на радянській Україні.

Дня 2. IV. зізнавав обвинувачений Дубровський, фільольоґ, співробітник Української Академії Наук, жонатий, батько двоїх дітей. До СВУ вступив 1927 року за намовою Дурдуківського. Зізнає, що радянська влада витворювала в „Інституті Наукової Мови“ таку атмосферу, в якій українцям було неможливо працювати і тому явилась потреба творити окремі, тайні, українські орґанізації. Так повстав „Інарак“, який мав між іншим дбати про поліпшення роботи в Інституті. Обвинувачений не знав, що СВУ має звязки зі закордоном, а уявляв собі СВУ як орґанізацію для культурної праці. Але потім від Ніковського він довідався, що СВУ має філію за кордоном. На сходинах в „Інараці“ говорилось про Петлюру, про насильства радвлади над українським населенням, про русифікацію України.

Обвинувачений заявляє, що до р. 1923 він ставився до більшовиків крайне неґативно, він бачив у більшовиках російську стихію, але коли почалась українізація й ухвалено окрему конституцію української радянської республіки, обвинувачений ставився до радвлади менше ворожо, але не прихильно, бо він бачив, що і далі не всі українські землі опинились в межах радянської України, бо Кубань, Ставропільщина, частина Вороніжчини і Курщини не прилучені до України. Анексія Таганроської округи Росією була також для обвинуваченого доказом нарушення суверенітету України.

Більшовики скасували Українську Академію Мистецтв, утворили Всесоюзну Академію Мистецтв, не допустили до утворення високих українських шкіл, хоч у Росії кожне ґуберніяльне місто має високу школу — і це настроювало обвинуваченого до радвлади неприхильно.

Дубровський твердить, що між політикою радвлади супроти українців і політикою Польщі є дивні анальоґії: коли в Польщі поліпшується доля українців, коли ослаблюється польський режім, то більшовики скріпляють українізацію і навпаки.

Обвинувачений заявляє, що в національній політиці радвлади наступила від р. 1920—1925 велика еволюція. Прокуратор заперечує, мовляв, радянська влада відразу заняла в національнім питанні правильну лінію.

Обвинувачений був невдоволений відносинами в Академії Наук і твердить, що там замісць живої роботи, була мертва канцелярщина.

Прокуратор питає: Ви знаєте Донцова?

Обвинувачений: Особисто не знаю, але я вважаю його талановитим публіцистом і його писання припадали мені до смаку.

Прокуратор: Отже ви дивитесь на речі так як він.

Обвинувачений: Безперечно, дивлюся так як він.

Прокуратор: А можеб ви розказали про свою теорію економічного розвитку України.

Обвинувачений: Це не теорія. Я думаю, що через 30—40 років населення України подвоїться, що Україна мусить поширити свої простори до Каспійського Моря, а може і далі, бо кольонізаційні здібности українців дуже великі. За цей час закінчиться процес обєднання українських земель. Ґерманія буде союзником України, бо і німцям і Україні не треба великої Росії. Крім того Німеччина потребує на сході ринку для своєї промисловости і шляху до Азії через Україну.

Прокуратор читає в зізнаннях обвинуваченого: „Росія ніколи не засвоїть собі европейської культури, бо це культура орґанічно чужа Росії. Росія створила тільки самовар, соху і кальоші.

Далі обвинувачений говорить про звязки СВУ із Лотоцьким, Шульгином, говорить про Дорошенка й Український Науковий Інститут у Берліні. Твердить також: „Можу зробити висновок, що СВУ хотіла відорвати Україну від радянського Союзу“.

Арештування членів СВУ обвинувачений пояснював собі, як новий замах на українську інтеліґенцію і нову хвилю переслідувань.

Далі Дубровський заявляє, що він не вважає себе „контрреволюціонером“ і що робота СВУ не була контрреволюційна.

Є в світі народи багато менші і бідніші як Українці, але вільні. Це завдячують вони головним чином пошані до друкованого слова.

Паневропа і Югославія.

Відень, 6. IV. 1930.

Кажуть, що жінка ніколи не скаже „так“: а політик навпаки, ніколи не скаже „ні“. Як хоче він сказати „ні“, то скаже перше сто разів „так“, а потім — „ще й ось як“.

Нінчіч, знаний сербський політик, довголітній б. міністр закорд. справ у кабінеті Пашіча, мав 5. квітня відчит в Австрійськім Клюбі у Відні на тему „Орґанізація Европи“. Півтора години підносив він усі „про“ та „контра“ ідеї „Паневропи“, як їх можна зрештою знайти в аґітаційній літературі Паневропейської Унії. Найголовніший арґумент — це загроза Европі від Америки: Европа стає чимраз більше під політичним та економічним оглядом кольонією Америки і мусить орґанізуватись, щоб дати відпір. Але якою дорогою? І тут прийшло невмолиме „ще й ось як“: европейські держави мусять змагати до політичного порозуміння, зорґанізувавшись в окрему групу... при Союзі Народів. Усі спроби порозумітись щодо господарчого европейського митного союзу Нінчіч відкидає як згори неможливі, бо кожна держава примушена дбати про розвиток своєї індустрії, „щоб мати змогу вдержатися на випадок війни, аж поки Паневропа не ґарантує тревалого мира“.

Як відомо, Югославія і є саме такою державою, що високою митною стіною хоче піднести свою індустрію на один рівень з сусідами і тому не йде на ніякі митні уступки. Ясно, що власна індустрія для Югославії миліша, ніж Паневропа і що міністр Югославії охотніше балакатиме про політику, ніж про митні договори. А тому нехай академічна Паневропа стає секцією академічного Союзу Народів.

Лишень яким чином паневропейська політична секція при Союзі Народів поборе американську конкуренцію? І чи не могли б народи Европи обмінятися тими компліментами, що вони їх ще мають собі взаїмно сказати, просто на зібранні Союзу Народів без окремої „паневропейської“ секції? Відповіди на ці питання Нінчіч авдиторії не дав.

— Треба розвивати европейський дух та европейський патріотизм — такою фразою закінчив він свій майже 2-годинний виклад.

К. Чайка.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 11. квітня ц. р.: за масло експортове солене пріма по 5·10 зол.; за масло несолене бльокове 5·10 зол. за кільограм; за літру молока 0·34 зол.; за літру сметани 1·60 зол.; яйця копа 5·40 зол.

Тенденція цін за кордоном знижкова, в краю з огляду на свята попит збільшений.

З останньої хвилі.

✝ Д-р Лев Бачинський.

В пятницю вечером (11. квітня) наспіла до нашої редакції телеграфічно коротенька вістка про смерть видатного українського громадсько-політичного діяча, голови української соціялістично-радикальної партії *д-ра Льва Бачинського.* Вістка про смерть наспіла зі Станиславова, де Покійний вів адвокатську канцелярію, але смерть заскочила його, як довідуємося, у Відні, де він лікувався. Пок. д-р Лев Бачинський уродився 14. липня 1872 р. Дуже вчасно почав займатися громадськими й політичними справами. У 1926 р. святкували політичні однодумці Покійного 35-тиліття його громадсько-політичної праці. На ширшу політичну арену виступив Покійний Л. Бачинський у 1907 р., ставши послом до австрійського парляменту, вибраного першими в Австрії тайними загальними і безпосередніми виборами. Перед великою війною був він також послом до галицького сойму. Як посол до австрійського парляменту ввійшов у 1918 р. до Української Національної Ради в характері одного з заступників її президента, як репрезентант української радикальної партії, в якій він тоді займав становище голови. По війні був увесь час аж до смерти головою української соціялістично-радикальної партії, а від 1928 р. ще й головою соймового соціялістично-радикального посольського Клюбу. Покійний належав ще за австрійських часів до найвидатніших українських парляментаристів і політиків. Передчасна смерть д-ра Л. Бач. викликує серед усіх кол українського громадянства щире співчуття як для Родини так і для всіх товаришів громадської й політичної праці Покійника. Довідуємося, що в Станиславові зорганізувався окремий громадський комітет, який поставив собі за завдання подбати про спровадження тіла Покійника з чужини до Станиславова. Інтензивно занялися цією справою усі українські станиславівські адвокати. Коли відбудеться похорон спровадженого тіла — покищо не знати. В. Й. П.

Новий політичний процес.

Процес проти сімнацятьох обвинувачених у звязку з вибухами бомб на Сх. Торгах у 1929 році, зачнеться у львівському окружному суді з початком червня 1930 року. Акт обвинувачення закидує обвинуваченим злочини з §§ 58 ц, 59 б, к. з. (держ. зрада, приналежність до УВО), з §§ 4, 5, 6 к. з. (динамітовий) та 166 і 167 (підпал).

На лаві обвинувачених засядуть: 1) **Роман Йосиф Біда**, ур. 1905 р., без заняття; 2) **Тарас Крушельницький**, ур. 1909, студ. унів.; 3) **Володимир Попадюк**, ур. 1901, студ. унів.; 4) **Михайло Терещук**, ур. 1906, гімназ. абітурієнт; 5) **Іван Вацик**, ур. 1898 р., рільник; 6) **Йосиф Наорлевич**, ур. 1907, огородник; 7) **Вол. Махіцький**, ур. 1902, машиновий механік; 8) **Йосиф Кирилюк**, ур. 1905, лісничий, без заняття; 9) **Стефанія Шушкевич**, ур. 1909, студентка унів.; 10) **Роман Качмарський**, ур. 1908, власник крамниці обуви; 11) **Михайло Колодинський**, ур. 1902, студент унів.; 12) **Лев Гошовський**, ур. 1909, переплетник; 13) **Володимир Лемішка**, студ. універ.; 14) **Степан Мирослав Огородник**, ур. 1909, студ. Муз. інст. ім. Лисенка; 15) **Юрій Онишкевич**, ур. 1909, абсольвент торг. школи; 16) **Ярослав Кульчицький**, ур. 1906, абсольвент семинарії; 17) **Ярослава Кліш**, приватна урядничка. Боронитимуть обвинувачених: д-р Гвоздецький, д-р Федак, д-р Евин, д-р Кміцикевич, д-р Старосольський і д-р Шухевич.

Напад на проф. Клапоущака.

Дня 11. квітня около 8. год. веч. Ст. Клапоущак, професор української гімназії при вул. Сапіги, що сповняє теж обовязки секретаря та заступника директора гімназії, вертав вул. Личаківською до свого мешкання при вул. Курковій ч. 40. За проф. Клапоущаком ішло двох людей високого росту, в академічних шапках. Під брамою свого дому стрінувся проф. Клапоущак із своєю тіткою, порозмовляв із нею кілька хвиль, а коли хотів увіходити в браму, тих двох молодих людей прискочило до нього, один із них ударив проф. Клапоущака дулом револьвера в лице, що аж носова кість заломилася, а опісля вдарив іще в голову та завдав тяжку рану. Проф. Клапоущак упав на землю залитий кровю та став кликати рятунку. За напасниками пустився в погоню 16-літний бляхарський ученик Богуслав Левицький, що саме переходив Курковою вулицею. Один із напасників відвернувся та вистрілив до Левицького з револьверу. Куля поцілила Левицького в праву ногу, тому не міг уже здогоняти втікаючих. Напасники втекли вгору Курковою вулицею, опісля Лісною та побігли на перифериї. Раненого проф. Клапоущака перенесли до мешкання, покликали лікаря та повідомили поліцію.

Арештування радника амбасади СРСР.

Тел. Уніон повідомляє з Москви, що дотеперішнього радника большевицької амбасади в Ковні, Рабіновича, арештували агенти ДПУ на большевицько-латвійському кордоні та відставили під сильною ескортою до Москви. Рабіновичеві грозить кара смерти.

Вбили курієра, що віз документи харківського процесу.

Часописи приносять вістку, що в поїзді, який їхав із Москви до Харкова, вбили курієра централі ДПУ у Москві та забрали йому всі документи, що торкалися процесу українських діячів. Убивство викрито щойно в Харкові. На цілому зал. шляху між Москвою та Харковом перевели богато арештувань серед залізничників, одначе виновників замаху не викрили.

Стріли на вулицях Перемишля

Політичні образкини.

У Перемишлі в адміністрації та редакції „Ново-го Глосу Пшемиск-ого" працював член ППС. Жигм. Вуйцяк. Він виступив із ППС., а приступив до рев. фракції. „Н. Гл. Пш." написав, що Вуйцяк перестав бути членом ППС. за провини, що колідують із карним кодексом. За те Вуйцяк побив на вулиці голову перемиської ППС. і ред. „Н. Гл. Пш." адв. Гросфельда, коли він не хотів відкликати згаданої нотатки. Тиждень пізніше появилася в згаданій газеті новинка, що закидала Вуйцякові крадіж грошей, коли був адміністратором. Новинку підписав Белюх. Дня 11. квітня Белюх побив Вуйцяка палицею, а Вуйцяк вистрілив до нього тричі, одначе не вцілив. Поліція арештувала Вуйцяка.

З індійського кітла.

З Льондону подають, що в місті Аті, Ґанді виголосив крайнє антианглійську промову, закликаючи всіх чоловіків, жінок і дітей до безоглядної боротьби зі всім, що англійське. Недалеко Нових Дельгі була кривава сутичка між поліцією та індійськими націоналістами, в якій поранено 7 осіб. В околицях Бомбаю поранено двох залізничників й одного вбито за організування залізничого страйку. Уряд Індії порішив припинити толерування націоналістів і на випадок повних виступів, арештувати Ґандія. У провінції Джаляпур 150 членів національного індійського конґресу веде шалену аґітацію проти Англії. Ґанді заявив представникам преси, що він чується настільки сильним, що кожної хвилини може утворити індійський національний уряд та завести в краю лад. Дня 6. квітня закінчилася доба пасивного спротиву й Індія входить в добу активности. Прийшли відомости, що з наказу Ґандія 80 державних урядовців, індійців покинуло уряди на знак протесту.

Великою перешкодою у визвольній боротьбі Індії є велика пропасть між кастами індійського народу і поділ індійців на численні племена, яких начисляють загально аж 600.

Присуд у процесі за вбивство майора.

Дня 11. квітня запав присуд у процесі Ґрудзельського в справі вбивства майора Кльоба. Суд засудив Ґрудзельського на 3 роки вязниці за вбивство в афекті, на 1 рік за сфальшування векслів і на 1 рік за користування сфальшованими векслями. Разом визначили йому 3 роки вязниці, заміненої на дім поправи. З огляду на злагіднюючі обставини Ґрудзельського позбавили рівночасно прав. Далі засудили його на 3.600 зол. титулом звороту коштів похорону. Рівночасно суд відкинув домагання визначити 1 зол. титулом звороту моральних утрат. У присуді зарахували слідчий арешт.

Касація у справі присуду майора Рильського.

Прокуратор д-р Прохаска зголосив касацію від присуду майора Рильського, тому що трибунал приноровив амнестію та замінив обвинуваченому кару смерти на 15-літню тюрму. На думку прокуратора трибунал неправильно приноровив амнестію, бо амнестії не вільно приноровлювати до злочину, доконаного задля зиску. Так у тій справі зголосили дві касації: одну зголосив обор. д-р Ляндав проти засуджуючого присуду, а другу прокуратор з приводу приноровлення амнестії.

НОВИНКИ

— **Фотограф Янушевич**, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 5960. 238 58—?

— **Святочна Академія з нагоди 10-ліття смерти Наталії Кобринської.** Рухливе Т-во „Союз Українок" задумало вшанувати память визначної нашої письменниці й борця за права жінки, Наталії Кобринської. Із нагоди десятиліття смерти Кобринської з ініціятиви цього товариства відбудеться дня 13. ц. м. (в неділю) в год. 12. вполудне в салі „Бесіди" Святочна Академія із дуже цікавою програмою. Між точками програми на увагу заслуговує реферат п. О. Дучимінської п. з. „Кобринська як феміністка" та спомини посла М. Струтинської про „Останні роки життя покійної письменниці". Д-р Теофіль Окуневський прочитає свої спомини про покійну письменницю. Окремих запрошень на цю Академію не висилається, але можна сподіватись, що само імя Наталії Кобринської та популярність тої піонірки жіночого руху, серед нашого суспільства, будуть запорукою, що українське громадянство зі Львова та провінції візьме численну участь у цій Академії. Вступ на Академію вільний.

— **Продаж шуток.** Як кожного року, так і цього року під усіми львівськими церквами продаватимуть пані шутки, з чого весь дохід призначений на святочні дарунки для вязнів.

— **Поширення м. Львова.** Рада міністрів ухвалила проект про поширення границь міста Львова.

— **Скасування воєвідств.** Комісія для реформи адміністрації відбула на днях у Варшаві засідання в справі нового поділу Польщі на воєвідства. Мається на меті залишити тільки 9 воєвідств і Варшаву та Лодзь як окремі міські воєвідства. Лодзьке воєвідство буде розділене між воєвідство познанське і варшавське, а келецьке і білостоцьке воєвідства прилучені будуть до Варшави і Вильна. Новгородське і волинське воєвідство будуть зліквідовані і злучені з воєвідством люблинським.

—**Черновецький „Час" дав себе одурити.** На першого квітня „Діло" між іншими новинками видуманими для жарту на „пріма апріліс" помістило і новинку про посвячення угольного камення під „Національний Дім". І не тільки багато львовян, але й черновецька газета „Час" приняла цю новинку поважно і в цій черновецькій газеті передруковано згадану новинку і бідні читачі „Часу" радіють, що Львів нарешті має „власну хату".

— **Концерт з нагоди 100-ліття визволення Греції** відбувся у Львові, в салі Касина при вул. Академічній. Концерт улаштував клюб есперантистів, а в його програму входили рецитації новогрецьких творів у польськім перекладі, грецькі пісні та грецькі музичні твори і реферати про історію визвольної боротьби грецького народу. На концерт були запрошені і представники української преси.

— **Фош про своїх сучасників.** Аббат Бріель, близький приятель Фоша, містить у французькій пресі свої спомини про цього маршала, між іншим характеристику Фоша і ріжних визначних державних мужів зі світової війни. Про Бріяна Фош говорив: „Бріян розумний чоловік і добрий бесідник, але він не має ясного думання і тому його політика все невиразна. Клемансо це поет у політиці, це мішанина Віктора Гіго і Робеспера. Льойд Джордж це символ англійської сили і впертости. Колиб мав стільки розуму скільки сили і впертости, то був би страшною людиною. Парлямент це цікава штука: в парляменті можна дуже гарно говорити, але робити не можна нічого. Парлямент це арена для балакунів, які хочуть пописуватись красномовством, не беручи ніякої відповідальности за свої слова."

—**Особисті вісти.** Дня 3. IV. ц. р. промувалася у віденському університеті на доктора лікарських наук п-а Олександра Сероїчковська.

— **На Великодні Свята** не забула Дель-ка і за нашу дітвору, як це видно з оголошення на сторінці 5. 1849

На Пластовий Дім.

СЕМИЙ ВИКАЗ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. банк „Дністер", Львів, Руська 20, вкл. книж. ч. 15.000) зложили дальше:

97) **Інж. Андрій Корнелля, Львів** — 50 зол. і кличе інж. Павла Дурбака й інж. Ярослава Стефановича зі Львова.

98) **Микола Глинський, Заліщики** — 10 зол. і кличе о. М. Буклащука і п. Гр. Юрійчука з Заліщик.

99) **Научний кружок української держ. гімназії в Станиславові** — 50.20 зол. і кличе научний кружок української прив. дівочої гімназії УПТ в Станиславові.

100) **Д-р Лев Ганкевич, Львів** — 50 зол. і кличе всіх членів 207 СУА на довільні квоти.

101) **С. Енде, Стрільбичі** — 100 зол. і кличе п. Миколу Ковалиська і Луку Смагу зі Стрільбич.

102) **Кружок студентів рільників при Т-ві „Основа", Львів** — 10 зол. і кличе Кружок студентів лісовиків, механіків, хеміків, фотосекцію і секцію мистецтва.

103) **Студенти рільники, Дубляни** — 11 зол. і кличуть товаришів студентів рільників з Вильна і Кракова.

104) **о. Роман Лободич, Залуква** — 10 зол. і кличе нач. суду Евгена Жарського, д-ра Володимира Мулькевича і д-ра О. Меркуна з Галича.

105) **о. Антін Слонський, Михалевичі** — 5 зол.

106) **Д-р Іларій Боцюрків, Бучач** — 5 зол.

107) **Д-р Андрій Стронціцький, Ходорів** — 10 зол.

108) **Оля Чухрай, уч. IV. кл. нар. школи ім. короля Данила** — 10 зол.

109) **26. К. УУПЮ, Золочів** — 25 зол. і кличе: 62. К. УУПЮ Любачів і 43 К. УУПЮ Бібрка.

110) **7-ма кляса СС. Василіянок, Львів** — 20 зол. і кличе 7-му клясу філії держ. гімн., 7-му клясу головної академ. гімн. і 7-му кл. гімн. УПТ. у Львові.

111) **Розумівна Наталка** — 5 зол. і кличе всіх пластунів з Каліша.

112) **Стефанія Іватів** — 5 зол. і кличе на подвійну суму Іватіва Володимира і гурток ст. пластунів „Кривалі" із Сокаля.

113) **Проф. Борис Кудрик** — 25 зол. і кличе проф. Іларіона Гриневецького, п. Зенона Попеля і п. Івана Охримовича, всіх зі Львова.

114) **Радн. Яскулякова, Чортків** — 10 зол. і кличе п. Височанську з Копичинець, проф. Теофіля Остапюка з Ярослава і д-ра Филипа Евина зі Львова.

115) **Микола Негребецький, Устрики Дол.** — 5 зол. і кличе о. Андрія Федькова, д-ра Ореста Яросевича, інж. Івана Чуквінського з Устрик, Теодору Негребецьку з Берегів, Ангелину Профківну з Устіянови, Олекс. Вербенця з Центросоюзу і всіх свідомих громадян з Устричанщини.

116) **Іван Бойдуник, Бискупичі** — 10 зол. і кличе всіх товаришів, що в 1913 р. здали семін. матуру в Самборі.

117) **ГСК. при українській гімн. в Коломиї** — 15 зол.

118) **Олекса Паньчак, Станиславів** — 10 зол. і кличе пп.: С. Котока і О. Менчиля зі Станиславова.

119) **Олександер Сопотницький, Львів** — 5 зол.

120) **Матвій Чолій, Каліш** — 5 зол.

121) **Михайлина Гординська, Ваневичі** — 10 зол.

122) **Антоніна Стукачева, Жовтанці** — 10 зол.

123) **Зенон Попович, Жуків** — 5 зол.

*

Справлення помилки. В шестому виказі („Діло", ч. 80) зайшла така помилка: **д-р Антін Горбачевський, Чортків, зложив не 10, а 100 зол.**

Зі спортового життя.

Україна—Яніна.

Змагання цих дружин за мистецтво А-кляси відбудуться в неділю 13. ц. м. в год. 11. передпол. на грищі „Сокола-Батька". Попередять в год. 9.30 змагання за мистецтво Б-кляси Україна II.—Чорні III. Оголошень на мурах міста про ці змагання не буде.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Юліян Стефанович, емер. професор гімназії, помер у Львові по довшій недузі дня 11. квітня ц. р. в 71. р. життя. Покійний був довший час занятий у ряшівській гімназії, а відтак перейшов до Львова. Як педагог і людяний чоловік лишив у давніх учеників вдячну память, а в нашій громаді належав до ідейних патріотів. Похорони відбудуться в неділю 13. ц. м. пополудня. — Честь Його памяти!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Субота, 12. квітня, година 3·30 попол. „Косцюшко під Рацлавицями", для шк. молоді.

Субота, 12. квітня, год. 7·30 вечером „Гарна Ґалятея" і балет „Половецькі танці" та „Запрошення до танцю".

Неділя, 13. квітня, год. 3·30 попол. „Жайворонок".

Неділя, 13. квітня, год. 7·30 вечером „Венецький купець".

Малий Міський Театр:

Субота, 12. квітня, год. 7·30 вечером „Пан Топаз".

Неділя, 13. квітня, год. 3.30 попол. „Пан Топаз".

Неділя, 13. квітня, год. 7·30 вечером „Пан Топаз".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Співець Парижа (Моріс Шевальє) і опера „Ловці женчугів".

КАСІНО: Базар змислів. Гріх спокуси (Джан Джільберт).

КОЛЬОСЕЙ: Вбийвикова тайна. Комедії: Я тобі покажу; Цар і його слуга.

ЛЕВ: Соню, Соню, щастя моє! (Гарі Лідтке).

МАРУСЕНЬКА: Безборонне дівча (Род ля Рок). Гільтай.

ОАЗА: Князі на засланні.

ПАЛЯС: Звукова фільма: Мораль пані Дульської.

ПАН: Кенігсмарк.

ПАСАЖ: Пять днів жаху. — Тиждень Метро-Голдвин-Маєр. Амер. комедія.

ПРОМІНЬ: Життя і Муки Христа.

СТИЛЕВЕ: Дощ рож, або життя та чуда св. Тереси.

ФАТАМОРГАНА: Пречудна брехня Ніни Петровни (Бриґ. Гельм).

ХИМЕРА: Дівчинка з балету (Клара Бов).

УТІХА: Люди без обличча (Гарі Піль).

Програма радіо.

Субота 12. IV. 1930.

ЛЬВІВ 11·58 Сиґнал часу з астр. обсерваторії, 12·05 Концерт грам. плит, Трансмісія з Варшави: авдиція для молоді та старших дітей „Підім за ним" (із Сенкевича), 18·45 Всячина, концерт грамоф. плит, 19·25 Огляд закордонної політики мин. тижня, 19·58 Сиґнал часу з астр. обсерваторії, 20·05 „Ремінісценції з екрану" (відчит). 20·30 Трансмісія веч. концерту з Варшави, легка музика, 22·00 Трансмісія фейлетону та комунікатів із Варшави.

Неділя, 13. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 10·15 Богослуження з Познання. **Краків** (312,8) 14·15 Музика з Варшави. **Гельсінгфорс** (221,4) 18·10 Радіоорхестра. **Лайпціг** (259) 16·30 Концерт солістів. **Льондон** (356,3) 17·15 Моцартівський концерт. **Берлін** (418) 11·45 Музичний поранок. **Стокгольм** (436) 13·30 Концерт. **Рим** (441) 17·00 Концерт. **Лянгенберг** (473) 16·30 Концерт пасійний. **Прага** (487) 14·30 Трансмісія з театру. **Мілано** (501) 12·30 Легка музика. **Брюссель** (509) 21·15 Радіоорхестра. **Відень** (516,3) 11·05 Симфонічна орхестра. **Мюнхен** (533) 14·30 Радіотріо. **Будапешт** (550) 11·00 Богослуження. **Москва** (825) 20·00 Гумор і сатира. **Ленінград** (1000) 17·30 Концерт молодих музиків. **Харків** (1304) 20·00 Концерт для села.

Понеділок 14. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 12·10 Грамофонові плити. **Краків** (312,8) 16·45 Концерт. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·00 Дуті інструменти. **Лайпціг** (259) 16·30 Концерт. **Льондон** (356,3) 17·00 Танкова музика. **Берлін** (418) 16·30 Концерт з Липська. **Стокгольм** (436) 19·30 Англьосаська музика. **Рим** (441) 17·30 Релігійний концерт. **Лянгенберг** (473) 13·05 Радіоорхестра. **Прага** (487) 12·35 Орхестра. **Брюссель** (509) 21·30 Концерт. **Відень** (516,3) 20·00 Віденська історична музика. **Мюнхен** (533) 21·15 Твори Бавсперна. **Будапешт** (550) 20·35 Фортепяновий рецітал. **Ленінград** (1000) 17·30 Радіоорхестра. **Харків** (1304) 20·00 Музична трансмісія. **Париж** (1725) 10·45 Орхестра Льохательї.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 1843

Неділя 13. 4. ц. р. „Горкуша".

Понеділок 14. 4. ц. р. „Пташник з Тиролю".

Вівторок 15. 4. ц. р. „Те що не бувало".

Згублених 6 ключиків на вулиці Личаківській можна відібрати в Адміністрації „Діла".

Філія Тов. „Учительська Громада" в Станиславові, влаштовує в травні та червні цього року двомісячний підготовчий курс до гімназії. Підготовлятиметься учнів до вступного іспиту до **І-ої кл. гімназ. староклясичного типу та ІІ—ІV-ої кл. новоклясичного типу.** Наука на курсі **безплатна**. Приміщення та харч за невеличкою оплатою. **Зголошення слати на адресу: Філія „Учительської Громади" в Станиславові, вул. Липова 44.** (українська гімназія).
1823 2—3

Звичайні Загальні Збори лов. тов. „Тур" відбудуться дня 27. квітня 1930 р. в годині 10-ій рано в канцелярії Бурси УПТ. вул. Хшановської ч. 9. В браку відповідної кількости членів збори відбудуться в пів години опісля при кожній кількости членів. — **Виділ.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОСІВ, пансіон п. Лукашевської поручає сонішні покої з першорядним удержанням. Знижені ціни. 1620 5—6

ВИСИЛАЮ почтою гарні, вибирані гриби (найменше 5 кг.) по зол. 20·— 1 кг. — Сливкові повидла на цукрі в 5 кг. фасках за зол. 15·—. Волоські оріхи в 5 кг. віночках за зол. 26·—. Правдиву овечу бриндзю в 5 кг. фасках зол. 15·—. — Франко за посліплатою. Мендель Штумвер, Косів, к. Коломиї. 1708 7—10

ПОЗІР! ПІДКАРПАТСЬКІ ПЕНСІОНАТИ! Ліжка, ледівні, кухонне начиння — найліпший товар, Рентшнер, вул. Легіонів ч. 37. 1720 а) 6—12

МОДНІ бранзолетки, також іншу біжутерію поручає дешево Домбровскі-Розважевскі, Львів, (Готель Жоржа), Тел. 27—29. 1195 11—?

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 1002 55—?

МАЄТОК коло Ходорова парцелює добрі ґрунта, гостинець до близького повітового міста. Зголошення під „Фільварок" до Адміністрації. 1841 1-8

ДО ВИНАЙМУ для 2 осіб комфортно умебл. кімната з уживанням кухні. Близча відомість під „1 Май" в Адміністрації „Діла". 1844 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст недуг нервів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 **Пересвітлення Рентґеном.**

Спеціаліст венеричних, шкірних недуг і косметики

Др. І. Мунд Д. сек. шп. від. і львів. орд. від 8—10 і 2—6, в неділі від 9—1 **Львів, Ясинка 1,** ріг Пілсудського (Панської). Телеф. 48-01. —
595 **Лічення жиляків.** 29—?

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. ІІ. п.

Сприщажвання хитаючихся зубів пльомбування й виймання зубів, без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. 1. Урядовцям і студентам значна знижка. Тел. 65—73.

ПАМЯТАЙ Найтриваліші **панчохи, рукавички, скарпитки, трикотажі** купиш **найдешевше** в фірмі — — — — — — **„OLKA"** 1830 6-9 **Ринок ч. 35.** (побіч „Народної Торговлі")

До спорту і руханки

Легке і вигідне, Дешеве та тревале Взуття „Pepege" Завсіди знамените.

PEPEGE

На Весну! і надходячі Свята!

вже надійшли найновіші моделі **мужеської і жіночої** конфекції з першорядних матеріялів, у великім виборі, по приступних цінах і на догідних услівях. — Памятайте тому і повтаряйте ті 3 слова:

ШАПІРА, Личаківська 1.

ПОЗІР! Спеціальний магазин жіночої конфекції.

1731 **Личаківська 10. Телеф. 74—52.** 3—3

24 зол. СТОЛОВІ НАКРИТТЯ **24 зол.** з китайського срібла: 6 ложок, 6 виделок, 6 ножів і 6 ложочок тільки у **Б. ҐРИНБЕРҐА, ЛЬВІВ,** вул. Сикстуська ч. 4 Тел. 59—72. 1720 3—3

Американська система!

ФАБРИКА МЕБЛІВ „ФАМЕТА" ЛЬВІВ, вул. Красіцьких ч. 18. а.

Продає кожному без ручителя на умовах платности дотепер небувалих, спальні, їдальні, кухонні і бюрові урядження.

Від 10 зол. **Від 10 зол.**

Поодинокі штуки меблі, вистелювані меблі, фотелі до спання, лежанки, матераци, шафи й інше.
1011 19-20

Важне! **Важне!**

Лисиницькі Дріжджі

висилаю постійно без перерви за залізничою або почтовою післяплатою.

1713 **Ціна фабрична.** 3—3

С. Френкель, Львів, Жовківська 26.

Фабр. склад дріжджей. Тел. 18-57

ДАРОМ! **одержить кождий 1 роговий гребінь,** хто купить фарби, лякери, середники домашно-господарські і т. и. за 10 золотих у загально знаної фірми **Альойзи Гібнер** **Ринок 38. Телефон 25—13.**
1774 2—2

Надійшов вістун осени й зими

КАТАР

носа, гортанки й хрипка

тому поручається

PINOMETHYL

зареєстр. в Міністр. Внутр. Спр. п. ч. 1198 і в держ. патентовім Уряді
1330 п. ч. 18[illegible]6. 11—12

PINOMETHYL вживається при острім катарі носа, гортанки й хрипці усуває насадки і є середником дезинфекції **віддихових доріг.** До набуття в усіх аптиках. Ціна 1·75. Генеральне Предст. „OZON" Львів.

Naturalis

фарба до волосся від пів століття вживана.

фарбує моментально на усі відтінки.

Сивому волоссю вертає його первісний колір.

Спосіб уживання в кожнім пуделку.
1421 **Скрізь можна дістати.** 8—9

РОБІТНЯ М. ФІШЕР ЛЬВІВ

ЖАЛЮЗИ СТАЛЕВІ — КРАТИ ДО РОЗСУВАННЯ

ВИКОНУЄ ВСІЛЯКІ ЗАЛІЗНІ РОБОТИ ЯК КОНСТРУКЦІЙНІ. — СПЕЦІЯЛЬНИЙ ВІДДІЛ ВИРОБУ СКЛЕПОВИХ ЗАЛЮЗІЙ ЗІ СТАЛЕВОЇ БЛЯХИ.
1751 4-16
ЛЬВІВ, ВУЛ. ШПИТАЛЬНА 38. Тел. 57-10.

ЕЛЄКТРИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

La-Dame, Львів, вул. Костюшки ч. 6. **тел. 55—26.** Виконує мережки, французькі плиси, ендлі, ручні і машинові лифти і люксусове білля. 1732 1—3

1461 1—?

Мужеські капелюхи

в наймодніших фасонах і колірах

P. C. Habiga — Відень
A. Pichlera — Ґрац
Goepperta, Hückla та з богато інших фабрик на весняний і літний сезон уже надійшли в великім виборі.

АНТОНІ КАФКА

1817 **ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 4.** 1—3

НА СВЯТА

найкраще приладите всяку їду, якщо всі потрібні припаси купуватимете тільки в найстаршій українській кооперативі

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"

яка продає від року 1888 у своїх 24 склепах по більших містах:

споживчі товари — муку, дріжджі, цукор, порошки до печива, меди, сушені овочі і т. п.

кольоніяльні товари — риж, саго, горіхи, мігдали, родзинки, перець, ванілію, каву, чай, какао — та всякі інші.

ВИНА, РУМИ, КОНЯКИ та ОВОЧЕВІ НАПИТКИ.

Ціни вин залежно від якости:

	зол.		зол.
Полудневo тирольські ароматні	5·20— 5·60	Ренські	13·00 – 14·50
Австрійські	6·50—10·50	Угорські добірні з магнацьких виноградників	5·60— 7·50
Полудневo-італійські сильні	5·50— 6·50	Угорські „Самородні"	8·50—10·00
Найліпші французькі: фірми De Luze & Fils Bordeaux	6·00—10·00		

Детайлічних цінників просимо жадати в складах Н. Т.
1836 1—2

ГАРНІ ШЛЮБНІ ВИПРАВИ

КОВДРИ чистововняні
МАТЕРАЦИ з волосіння
ПОДУШКИ — сільське піря 1672

Простирала, пошевки, ліжка поручає казково дешево Відомий **Магазин постелі**

В. ІЖИЦЬКОГО

Львів, вул. Коперника ч. 3.

З НАГОДИ СВЯТ!

Великий вибір — **ціни фабричні!**

Пончохи, комбінації, реформи, муж. білля, кравати, рукавички, жіночі торбинки, косметика і пр.
1815 2—2

в українській **Ґалянтерії і Перфумерії**

„GENEWA" Д. КОНЮХА.

Львів, Ринок 37. (побіч Нар. Торговлі)

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10